

EU-retsakter på området skal indeholde passende bestemmelser om anvendelsen af princippet, når det er nødvendigt. Desuden fremhæves behovet for samarbejde med tredjelande. Se TEUF art. 63, stk. 2, g) (art. 78, stk. 2, g)).

Lissabon-traktaten introducerer en målsætning og et retsgrundlag med henblik på gradvis indførelse af et integreret system for forvaltningen af de ydre grænser. Se TEUF art. 62, stk. 1, c) (art. 77, stk. 1, c)). Der er allerede på grundlag af det gældende traktatgrundlag opnået enighed om at etablere et EU-grænsekontrolagentur med henblik på indførelse af et integreret system for forvaltningen af de ydre grænser.

I TEUF art. 62, stk. 3 (art. 77, stk. 3) indsættes en hjemmel til fastsættelse af bestemmelser om pas, identitetskort, opholdsbeviser og lign. Bestemmelsen finder anvendelse, hvis ikke der findes anden hjemmel i traktaterne, og såfremt det er påkrævet for at lette udøvelsen af rettigheden for unionsborgere til at færdes og opholde sig frit på medlemslandenes område. Rådet træffer afgørelse med enstemmighed efter høring af Europa-Parlamentet. EU har allerede i dag efter den gældende bestemmelse om grænsekontrol vedtaget en forordning om biometriske kendetegn i de europæiske pas.

Det traktatfæstes endvidere i en ny bestemmelse, at den fælles politik om ydre grænsekontrol ikke berører medlemslandenes kompetence med hensyn til deres geografiske grænser i overensstemmelse med folkeretten. Se TEUF art. 62, stk. 4 (art. 77, stk. 3).

Retsgrundlaget om asyl og anden international beskyttelse indeholder formuleringer, der afspejler de foreliggende planer og mål, herunder etablering af et fælles europæisk asylsystem, der giver de berørte personer en ensartet status i hele EU og fastlægger fælles procedurer og standarder. Se TEUF art. 63 (art. 78).

Med Lissabon-traktaten indsættes i TEUF art. 63a (art. 79) en selvstændig bestemmelse om fælles indvandringspolitik. Som nyt element fremhæves bl.a. bekæmpelse af menneskehandel, især handel med kvinder og børn. Det bestemmes udtrykkeligt, at den fælles indvandringspolitik ikke berører medlemslandenes ret til at fastlægge, hvor mange der kan indrejse fra tredjelande for at søge arbejde som lønmodtager eller selvstændig erhvervsdrivende. Se TEUF art. 63a, stk. 5 (art. 79, stk. 5).

Der tilføjes desuden et nyt, udtrykkeligt retsgrundlag om støtte og fremme af integration af tredjelandsstatsborgere med lovligt ophold. Retsgrundlaget omfatter ikke harmonisering af medlemslandenes love og administrative bestemmelser. Se TEUF art. 63a, stk. 4 (art. 79, stk. 4). EU beskæftiger sig allerede i dag i et vist omfang med integration.

Civilretligt samarbejde

Med Lissabon-traktaten understreges det, at det civilretlige samarbejde drejer sig om spørgsmål med grænseoverskridende virkninger, navnlig når det er nødvendigt af hensyn til det indre markeds funktion. Endvidere slås det fast, at samarbejdet skal bygge på princippet om gensidig anerkendelse af retsafgørelser og udenretslige afgørelser, jf. TEUF art. 65, stk. 1 (art. 81, stk. 1).

Indholdsmæssigt er der primært tale om en konkretisering af EU's mål og beføjelser under det gældende traktatgrundlag.

Listen over områder og mål for EU-lovgivning inden for civilret indeholder tre nye, udtrykkelige punkter, jf. TEUF art. 65, stk. 2 (art. 81, stk. 2): For det første om effektiv adgang til domstolene; dernæst om udformning af alternative metoder til tvistbilæggelse; og endelig støtte til uddannelse af dommere og andet personale i retsvæsenet. De tre områder anses allerede for omfattet af den gældende traktats generelle og mindre udførlige bestemmelse om civilretligt samarbejde.

På det civilretlige område er Rådet allerede overgået til at vedtage retsakter med kvalificeret flertal med Europa-Parlamentet som medlovgiver. Undtagelsen om, at Rådet vedtager foranstaltninger vedrørende familieret med enstemmighed og efter høring af Europa-Parlamentet, videreføres med Lissabon-traktaten. Muligheden for med enstemmighed at overgå til den almindelige lovgivningsprocedure på dette punkt fastholdes også. Som en nyskabelse gives de nationale parlamenter imidlertid en specifik vetoet om dette spørgsmål. Således bestemmes, at såfremt et nationalt parlament gør indsigelse inden for en frist på seks måneder, kan et forslag om at overgå til den almindelige lovgivningsprocedure ikke vedtages. Se TEUF art. 65, stk. 3 (art. 81, stk. 3).